

Deskriptiv analyse af personer, der modtager behandling hos kiropraktor med tilskud fra den offentlige sygesikring

Sætterstrøm, Bjørn; Hostenkamp, Gisela; Sørensen, Jan

Publication date:
2013

Document version
Accepteret manuskript

Citation for published version (APA):
Sætterstrøm, B., Hostenkamp, G., & Sørensen, J. (2013). *Deskriptiv analyse af personer, der modtager behandling hos kiropraktor med tilskud fra den offentlige sygesikring*. CAST - Center for Anvendt Sundhedstjenesteforskning og Teknologivurdering, SDU.

Terms of use

This work is brought to you by the University of Southern Denmark through the SDU Research Portal. Unless otherwise specified it has been shared according to the terms for self-archiving. If no other license is stated, these terms apply:

- You may download this work for personal use only.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying this open access version

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details and we will investigate your claim. Please direct all enquiries to puresupport@bib.sdu.dk

Rapport – del 1

Deskriptiv analyse af personer, der modtager behandling hos kiropraktor med tilskud fra den offentlige sygesikring

Februar 2013

Gisela Hostenkamp,
Bjørn Sætterstrøm og
Jan Sørensen

Baggrund

Center for Anvendt Sundhedstjenesteforskning og Teknologivurdering (CAST) har indgået aftale med Dansk Kiropraktor Forening og NIKKB om en analyse som ud fra data fra de danske administrative sundhedsregistre beskriver de patienter, der modtager kiropraktisk behandling med støtte fra den offentlige sygesikring. Nærværende rapport udgør første del af afrapporteringen og indeholder beskrivelse af anvendt metode og teknisk beskrivelse af den deskriptive analyse.

Formål

Registeranalysen har til formål at afdække personlige og sociale karakteristika for personer, der har modtaget behandling af kiropraktorer, specielt med fokus på udviklingen fra perioden før fradragsberettigelsen af private sundhedsforsikringer til perioden efter (dvs. før og efter 2002[1]) samt for det seneste tilgængelige år i registrene.

Metode

Registerafdækningen omfatter populationen af personer, der har været behandlet af en kiropraktor og har modtaget tilskud fra den offentlige sygesikring. For populationen af voksne dvs. personer, der er ældre end 18 år, belyser denne rapport:

- **Demografiske forhold.** Herunder køn, alder, civilstand, geografisk bopælsforhold, etnicitet
- **Socioøkonomiske forhold.** Herunder socioøkonomisk status, uddannelse, skattepligtig indkomst efter fradrag (hvor de væsentligste fradrag er lønmodtagerfradrag (befordring, arbejdsløshedsforsikring og fagligt kontingent), forfaldne renteudgifter og indbetalinger til privattegnede pensioner)
- **Sundhedsrelaterede forhold.** Herunder oplysning om privat sundhedsforsikring i 2009, indlagt med M-diagnose (ICD-10 diagnosekoder for lidelser i bevægeapparatet), geografisk fordeling af personer med en M-diagnose, oplysning om forbrug af lægemidler i hovedgruppe L (lægemidler til immunsystemet), M (bevægeapparatet) og N (nervesystemet) samt ko-morbiditet i form af Charlson Index [2]

Den deskriptive analyse er tilrettelagt som en sammenligning af individer, som har været i behandling hos kiropraktorer med personer, som ikke har været i kiropraktisk behandling. Population af individer som ikke har været i kiropraktisk behandling er repræsenteret af et tilfældigt 30 % udsnit af resten af befolkningen i Danmark, dvs. individer, der ikke har været i behandling af en kiropraktor og har fået tilskud fra den offentlige sygesikring idet analyseåret år og 1 år forud.

For børn og unge (alder < 18 år) gennemføres en mere simpel og adskilt deskriptiv analyse af de børn, som har været i behandling hos en kiropraktor. Denne analyse beskriver aldersfordelingen blandt disse børn, køn, familieækvivalent indkomst, etnicitet og geografiske tilhørsforhold.

Case populationen – dvs. de personer, der har benyttet sig af kiropraktorer og fået offentligt tilskud til behandlingen – identificeres i Sygesikringsregisteret som personer med kontakter med specialekoderne

(§) 53 og 64. Teknisk set dækker § 53 over ikke-kroniske patienter hvorimod § 64 dækker over kroniske patienter, men da kroniske patienter altid vil starte under § 53 vil denne gruppe være forurennet med kronikere. Derfor skelnes i analysen ikke mellem kronikere og ikke-kronikere. For årene før fradragsberettigelsen (2001) og efter (2003) samt for det seneste år (2009) er indhentet fra Sygesikringsregisteret alle de personer, som disse år har haft én eller flere kontakter, hvor specialekoden var 53 eller 64.

Case populationen er altså alle patienter, som i de tre givne år (2001, 2003 og 2009) har haft mindst én kontakt til en kiropraktor, som har udløst tilskud fra Sygesikringen. En række kiropraktor-patienter vil udelukkende være behandlet via en privat sundhedsforsikringsordning, hvorfor de ikke optræder i Sygesikringsregisteret. Derfor kan den definerede case population vil være underestimeret antalmæssigt i forhold til det samlede antal patienter med kontakt til en kiropraktor. Tilsvarende vil kontrol populationen være "forurennet" af personer, som har været i kiropraktisk behandling, men hvor behandlingen er betalt via en privat sundhedsforsikring eller fuld egenbetaling.

Der er indhentet oplysninger om 844.000 personer, som i 2009 har haft en privat sundhedsforsikring hos et forsikringsselskab, som har medlemskab af Forsikring & Pension. Det betyder at personer som alene har et medlemskab af Sygesikringen Danmark eller hos forsikringsselskabet Møhlholm, som står udenfor Forsikring & Pension, ikke indgår i population af individer som har en privat sundhedsforsikring.

Der er opnået adgang til registerdata via Danmarks Statistiks forskermaskiner efter at der er givet tilladelse fra Datatilsynet. Der er desuden indhentet en særskilt tilladelse til at indsamle oplysninger fra Forsikring & Pension vedrørende personer med private sundhedsforsikringer.

Der er databrud i 2002, hvor variabelen, som anvendes til socioøkonomisk status får en ny opbygning. Det kan have en betydning for den socioøkonomiske fordeling af populationerne.

Al statistisk analyse er foretaget i STATA 12®. Til test for statistisk signifikans er der anvendt t-test og Chi²-test med et signifikansniveau på 0,05. Desuden er der anvendt logistisk regression to at beregne odds ratio for forskelle i sandsynligheden for forbrug af kiropraktik hos forskellige subpopulationer.

Deskriptiv analyse

Denne deskriptive analyse består af en række tabeller samt en variabelfortegnelse. Variabelfortegnelsen beskriver hver enkelte variabel, der er anvendt i rapporten, mens tabellerne tager udgangspunkt i registerdata. For hvert af årene 2001, 2003 og 2009 findes tabeller - Tabel 1, Tabel 3 og Tabel 4 - som sammenligner casepopulationen med en kontrolpopulation. For 2009 er der yderligere en tabel - Tabel 2, der sammenligner kiropraktorpatienter med og uden privat sundhedsforsikring. Der er desuden en deskriptiv statistik for den del af casepopulationen der er under 18 år i Tabel 5 samt en oversigt over udviklingen i kiropraktorpatienter fra 2001 til 2009 i Tabel 6.

Der anvendes to typer af datavariabler: binære og kontinuerte. Alder, skattepligtig indkomst og Charlsonscore er kontinuerte variable. For disse variable kan der beregnes aritmetisk gennemsnit (fx $\text{gns. indkomst} = \frac{\sum \text{indkomst}}{n}$).

De øvrige variable indgår som binære variable (dvs. variable der antager værdien 0 eller 1). For disse variable repræsenterer gennemsnittet den andel af populationen, der har den givne karakteristika.

Desuden er der beregnet en odds ratio for de binære variable. Odds ratioen udtrykker sandsynligheden for at gå til kiropraktor, givet at man er i en kategori sammenlignet med en anden valgt referencekategori. Værdien "ref.kat" indikerer hvilken kategori, der er anvendt som reference kategori.

Den sidste kolonne i Tabel 1 - Tabel 4 viser et test for statistisk signifikans af odds ratio for binære variable. For kontinuerte variable er testet i sidste kolonne et t-test, der tester hvorvidt der er signifikant forskel på de to gennemsnit.

I Tabel 1 fremgår det at den gennemsnitlige voksne kiropraktorpatient i 2009 var 48,1 år gammel og signifikant yngre end en gennemsnitlig kontrol. 48,6 % af alle kiropraktorpatienter var mænd. Der var ca. 2 % mindre sandsynlighed for at gå til kiropraktor hvis man var mand sammenlignet med hvis man var kvinde.

Casepopulationen var generelt bedre uddannet end kontrolpopulationen. Fx var 29,5 % af dem, der benyttede sig af kiropraktor i 2009 ufaglærte sammenlignet med 41,3 % for dem, der ikke benyttede sig af kiropraktor. Var man ufaglært, så var der ca. 37 % mindre sandsynlighed for at gå til kiropraktor, sammenlignet med hvis man havde en lang videregående uddannelse.

Casepopulationen havde en signifikant højere skattepligtige indkomst end kontrolpopulationen, hvilket også stemmer fint overens med socioøkonomien som favoriserer kiropraktorpatienter til at have bedre lønnede socioøkonomisk status. Analysen viser også at de højeste socioøkonomiske statusser (selvstændig og topleder) har større sandsynlighed for at benytte sig af kiropraktor end referencen (lønmodtager med mellem færdighedsniveau).

Region Hovedstaden og Syddanmark har flest kiropraktorpatienter ud af den samlede casepopulation, men set i forhold til regionernes respektive størrelse er der størst sandsynlighed for at man bruger kiropraktor i Region Syddanmark efterfulgt af Region Sjælland. Bor man i Region Hovedstaden, så er sandsynligheden for at gå til kiropraktor 28 % lavere end hvis man bor i Region Syddanmark.

Har man en privat sundhedsforsikring er der 73 % større sandsynlighed for at gå til kiropraktor (med offentlig tilskud) fremfor hvis man ikke har en.

I Region Syddanmark er der ca. 83 % højere risiko for at gå til kiropraktor hvis man har fået en M-diagnose sammenlignet med hvis man ikke har fået en M-diagnose. Det hænger formentlig sammen med at kiropraktorer i Syddanmark har henvisningsret.

Målt på Charlsonscore har casepopulationen en signifikant lavere komorbiditet end kontrolpopulationen, om end begge grupper har en lav gennemsnitlig Charlsonscore.

Tabel 1: Voksne kiropraktorpatienter i 2009

Variabel	Kiropraktorpatienter	Ikke Kiropraktorpatienter		
	N=304.193	N=1.167.075		
	Gennemsnit	Gennemsnit	Odds Ratio	P-værdi
Alder	48,1	48,7		0,000*
Mænd	48,6	49,1	.9783	0,000
Ufaglært	29,5	41,3	.6251	0,000
Faglært	42,0	33,7	1.089	0,000
Videregående udd.	28,5	25,0	Ref. kat	
Skattepligtig indkomst	231530	201608		0.000*

Variabel	Kiropraktorpatienter	Ikke Kiropraktorpatienter		
	N=304.193	N=1.167.075		
	Gennemsnit	Gennemsnit	Odds Ratio	P-værdi
Selvst. med ansatte	1,6	0,9	1.212	0,000
Selvst. uden ansatte	4,7	3,2	1.008	0,496
Topleder	2,9	2,0	1,045	0,001
Lønmodt. højt færdighedsniveau	9,5	8,5	0,777	0,000
Lønmodt. mellem færdighedsniv.	16,7	11,7	Ref.kat	
Lønmodt. lavt færdighedsniveau	26,5	22,2	0,833	0,000
Lønmodt. stillingsniv. ikke oplyst	12,2	10,7	0,792	0,000
Ikke i arbejde	2,9	5,1	0,393	0,000
Under uddannelse	1,3	3,3	0,278	0,000
Efterlønmottager	3,3	3,1	0,728	0,000
Førtidspensionist	3,2	5,8	0,384	0,000
Pensionist	13,6	19,7	0,482	0,000
Andet	1,7	3,8	0,324	0,000
Region Hovedstaden	25,9	31,1	0,716	0,000
Region Sjælland	16,3	14,7	0,954	0,000
Region Syddanmark	26,5	22,8	Ref. kat	
Region Midtjylland	19,2	18,3	0,902	0,000
Region Nordjylland	12,0	13,2	0,786	0,000
MSA	23,3	31,1	0,672	0,000
Gift	61,1	49,2	1,629	0,000
Indvandrer	3,9	10,0	0,360	0,000
% priv, forsikring 2009 ^a	27,0	17,6	1,732	0,000
M-diagnose forudgående år	7,0	5,8	1,219	0,000
M-diagnose	9,2	6,3	1,518	0,000
M-diagnose * Hovedstaden	2,2	1,9	1,188	0,000
M-diagnose *Sjælland	1,1	0,7	1,583	0,000
M-diagnose *Syddanmark	3,1	1,7	1,829	0,000
M-diagnose *Midtjylland	1,9	1,2	1,676	0,000
M-diagnose * Nordjylland	0,9	0,7	1,323	0,000
Medicin ATC M	31,5	20,9	1,746	0,000

Variabel	Kiropraktorpatienter	Ikke Kiropraktorpatienter		
	N=304.193	N=1.167.075		
	Gennemsnit	Gennemsnit	Odds Ratio	P-værdi
Medicin ATC N	30,1	27,0	1,164	0,000
Medicin ATC L	0,7	0,9	0,857	0,000
Charlson Index	,023	,036		0,000*

^a som er medlem af Forsikring og Pension

* t-test

Tabel 2 viser en sammenligning af casepopulationen med og uden privat sundhedsforsikring. Fortolkningen af de enkelte variable er den samme som i Tabel 1.

Tabel 2: Voksne kiropraktorpatienter i 2009 med og uden private sundhedsforsikringer

Variabel	Med priv. forsikring N=82163 Gennemsnit	Uden privat forsikring N= 222030 Gennemsnit	Odds Ratio	P-værdi
Alder	42,7	50,0		0,000*
Mænd	62,2	43,5	2,131	0,000
Ufaglært	23,7	39,3	0,800	0,000
Faglært	49,2	39,3	1,343	0,000
Videregående udd.	27,1	29,1	Ref. kat	
Skattepligtig indkomst	284851	211796		0,000*
Socio økonomisk status				
Selvst. med ansatte	1,9	1,4	0,770	0,000
Selvst. uden ansatte	3,4	5,1	0,384	0,000
Topleder	5,1	2,1	1,406	0,000
Lønmodt. højt færdighedsniveau	10,4	9,1	0,665	0,000
Lønmodt. mellem færdighedsniv.	23,9	14,0	Ref. kat	0,000
Lønmodt. lavt færdighedsniveau	36,0	22,9	0,918	0,000
Lønmodt. stillingsniv. ikke oplyst	16,4	10,5	0,908	0,000
Ikke i arbejde	1,2	34,7	0,207	0,000
Under uddannelse	0,4	1,7	0,124	0,000
Efterlønmodtager	0,3	4,4	0,038	0,000
Førtidspensionist	0,2	4,3	0,033	0,000
Pensionist	0,2	18,5	0,006	0,000
Andet	0,6	2,1	0,182	0,000
Region Hovedstaden	27,8	25,3	1,190	0,000
Region Sjælland	16,6	16,2	1,109	0,000
Region Syddanmark	25,0	27,1	Ref.kat	
Region Midtjylland	19,7	19,1	1,121	0,000
Region Nordjylland	10,9	12,5	0,946	0,000
MSA	23,6	23,2	1,022	0,035

Variabel	Med priv. forsikring N=82163 Gennemsnit	Uden privat forsikring N= 222030 Gennemsnit	Odds Ratio	P-værdi
Gift	63,1	60,3	1,113	0,000
Indvandrer	3,3	4,1	0,802	0,000
M-diagnose forudgående år	4,9	7,7	0,618	0,000
M-diagnose	6,2	10,3	0,573	0,000
M-diagnose * Hovedstaden	1,5	2,4	0,605	0,000
M-diagnose * Sjælland	0,8	1,2	0,593	0,000
M-diagnose * Syddanmark	1,9	3,5	0,531	0,000
M-diagnose * Midtjylland	1,4	2,1	0,612	0,000
M-diagnose * Nordjylland	0,6	1,0	0,534	0,000
Medicin ATC M	26,7	33,3	0,731	0,000
Medicin ATC N	21,0	33,4	0,530	0,000
Medicin ATC L	0,6	7,8	0,790	0,000
Charlson Index	,015	,027		0,000*
Kiropraktor tilskud	329,6	335,0		0,021*

* t-test

Tabel 3 viser statistik tilsvarende den i Tabel 1, men for 2003. Fortolkningen af de enkelte variable er den samme som i Tabel 1.

Tabel 3: Voksne kiropraktorpatienter i 2003

Variabel	Kiropraktorpatienter	Ikke Kiropraktorpatienter		
	N=251.173	N=1.153.561		P-værdi
	Gennemsnit	Gennemsnit	Odds Ratio	
Alder	47,4	47,9		0,000*
Mænd	48,7	48,9	0,991	0,042
Ufaglært	33,8	43,7	0,711	0,000
Faglært	42,3	34,4	1,132	0,000
Videregående udd.	23,8	21,9	Ref.cat	
Skattepligtig indkomst	206913	177655		0,000*
Selvst. med ansatte	2,3	1,4	1,351	0,000
Selvst. uden ansatte	4,8	3,6	1,128	0,000
Topleder	2,2	1,4	1,155	0,000
Lønmodt. højt færdighedsniveau	8,2	7,4	0,812	0,000
Lønmodt. mellem færdighedsniv.	13,5	10,0	Ref. Cat	0,000
Lønmodt. lavt færdighedsniveau	26,8	22,5	0,892	0,000
Lønmodt. stillingsniv. ikke oplyst	14,6	12,7	0,855	0,000
Ikke i arbejde	5,0	7,4	0,496	0,000
Under uddannelse	1,5	3,5	0,319	0,000
Efterlønmottager	5,1	4,2	0,894	0,000
Førtidspensionist	3,7	6,1	0,457	0,000
Pensionist	10,6	17,4	0,457	0,000
Andet	1,6	2,7	0,433	0,000
Region Hovedstaden	26,4	31,2	0,756	0,000
Region Sjælland	17,5	14,5	1,075	0,000
Region Syddanmark	26,6	23,8	Ref.cat	
Region Midtjylland	18,0	18,0	0,895	0,000
Region Nordjylland	11,4	12,6	0,811	0,000
MSA	23,5	31,1	0,682	0,000
Gift	61,4	50,2	1,578	0,000
Indvandrere	3,3	7,8	0,395	0,000

Variabel	Kiropraktorpatienter	Ikke Kiropraktorpatienter		
	N=251.173	N=1.153.561		
	Gennemsnit	Gennemsnit	Odds Ratio	P-værdi
% priv, forsikring 2009 ^a	22,1	17,0	1,386	0,000
M-diagnose	6,4	3,8	1,708	0,000
M-diagnose * Hovedstaden	1,6	1,2	1,441	0,000
M-diagnose * Sjælland	0,9	0,4	1,871	0,000
M-diagnose * Syddanmark	1,9	1,0	1,936	0,000
M-diagnose * Midtjylland	1,2	0,7	1,793	0,000
M-diagnose * Nordjylland	0,6	0,4	1,570	0,000
Medicin ATC M	31,3	19,9	1,832	0,000
Medicin ATC N	28,4	25,1	1,177	0,000
Medicin ATC L	0,5	0,7	0,755	0,000
Charlson Index	,008	,014		0,000*

^a som er medlem af Forsikring og Pension

* t-test

Tabel 3 viser statistik tilsvarende den i Tabel 1, men for 2003. Fortolkningen af de enkelte variable er den samme som i Tabel 1.

Tabel 4: Voksne kiropraktorpatienter i 2001

Variabel	Kiropraktorpatienter	Ikke Kiropraktorpatienter		
	N=249.531	N=1.152.207		P-værdi
	Gennemsnit	Gennemsnit	Odds Ratio	
Alder	46,8	47,6		0,000*
Mænd	48,7	49,0	0,990	0,030
Ufaglært	35,7	45,2	0,737	0,000
Faglært	42,1	34,1	1,151	0,000
Videregående udd.	22,2	20,6	Ref. Kat	
Skattepligtig indkomst	193930	168515		0,000*
Selvst. med ansatte	2,7	1,5	1,493	0,000
Selvst. uden ansatte	5,1	3,4	1,199	0,000
Topleder	2,2	1,5	1,219	0,000
Lønmodt. højt færdighedsniveau	8,3	7,7	0,856	0,000
Lønmodt. mellem færdighedsniv.	12,6	9,7	Ref. Kat	0,000
Lønmodt. lavt færdighedsniveau	29,9	25,0	0,946	0,000
Lønmodt. stillingsniv. ikke oplyst	6,4	5,9	0,856	0,000
Ikke i arbejde	1,8	2,0	0,708	0,000
Under uddannelse	1,9	3,8	0,401	0,000
Efterlønsmodtager	4,9	4,1	0,945	0,000
Førtidspensionist	3,8	6,1	0,492	0,000
Pensionist	10,2	17,4	0,464	0,000
Andet	3,2	6,1	0,417	0,000
Region Hovedstaden	26,6	31,2	0,769	0,000
Region Sjælland	17,6	14,5	1,091	0,000
Region Syddanmark	26,4	23,8	Ref. Kat	
Region Midtjylland	18,0	17,9	0,905	0,000
Region Nordjylland	11,3	12,6	0,810	0,000
MSA	23,5	31,1	0,683	0,000
Gift	61,2	50,3	1,561	0,000
Indvandrere	3,1	7,2	0,411	0,000

Variabel	Kiropraktorpatienter	Ikke Kiropraktorpatienter		
	N=249.531	N=1.152.207		
	Gennemsnit	Gennemsnit	Odds Ratio	P-værdi
% priv, forsikring 2009 ^a	20,9	16,5	1,340	0,000
M-diagnose	6,0	3,6	1,735	0,000
M-diagnose * Hovedstaden	1,6	1,1	1,487	0,000
M-diagnose * Sjælland	0,9	0,5	1,846	0,000
M-diagnose * Syddanmark	1,7	0,9	2,018	0,000
M-diagnose * Midtjylland	1,2	0,7	1,764	0,000
M-diagnose * Nordjylland	0,6	0,4	1,613	0,000
Medicin ATC M	29,8	18,8	1,832	0,000
Medicin ATC N	27,4	24,2	1,183	0,000
Medicin ATC L	0,3	0,5	0,687	0,000
Charlson Index	0,008	0,015		0,000*

^a som er medlem af Forsikring og Pension

* t-test

Tabel 5 viser en deskriptiv statistik for den del af casepopulationen der er under 18 år. Her viser odds ratioen for 0-årige, at der er 1743 % større sandsynlighed for at modtage kiropraktisk behandling, hvis man er 0 år sammenlignet med hvis man er 12-18 år. Her afspejler den familieækvivalente indkomst at det er børn af de mere ressourcestærke familier der går til kiropraktor.

Der er også geografiske forskelle blandt børn. Der er størst sandsynlighed for at gå til kiropraktor hvis man bor i Region Syddanmark, dernæst Region Nordjylland.

Tabel 5: Børn og unge kiropraktorpatienter i 2009

	Kiropraktorpatienter	Ikke Kiropraktorpatienter	Odds Ratio	P-værdi
	Gennemsnit	Gennemsnit		
Alder				
0	30,0	2,6	18,434	0,000
1 - 6	12,2	27,9	0,692	0,000
6 - 12	19,0	34,7	1,750	0,000
12 - 18	32,6	29,6	Ref.kat	0,000
Drengbørn	52,3	51,2	1,047	0,000
Familieækvivalent indkomst	224865	205970		0,000*
Indvandrere	1,2	10,2	0,104	0,000
MSA	18,4	26,9	0,610	0,000
Region				0,000
Hovedstaden	22,1	28,8	0,615	0,000
Sjælland	14,8	15,3	0,777	0,000
Syddanmark	29,4	23,6	Ref.kat	0,000
Midtjylland	18,6	19,2	0,776	0,000
Nordjylland	15,2	13,2	0,923	0,000

Tabel 6 viser udviklingen i kiropraktorpatienter fra 2001 til 2009. Der er kommet flere patienter til og antallet af børn er også steget. Antallet af ydelser per patient er steget siden 2001 og det samme er det gennemsnitlige tilskud per patient mens det gennemsnitlige tilskud per ydelse er aftaget.

Tabel 6: Udvikling kiropraktorpatienter over tid

Variabel	2001		2009	
		Std. err.		Std. err.
Antal patienter	265,676		332,086	
heraf børn og unge	16,113		27,892	
Gennemsnitligt antal ydelser per patient	4,09		6,22	
Gennemsnitligt tilskud per patient per år i DKK	227,99	34,91	323,16	97,46
Gennemsnitligt tilskud per ydelse i DKK	55,73	02,15	51,98	01,54

Variabelfortegnelse

Variabel	Beskrivelse	Definition
age	Alder per 30. Juni	Baseret på variabelen fødselsdato
køn	Dummy variable som er 1 for mænd of 0 for kvinder	Baseret på variabelen køn
Uddannelse		
novoc	Dummy variable som er 1 for personer som har ingen erhvervsfaglig uddannelse	Baseret på variabelen HFAUDD Højest fuldførte uddannelse og H1<=20
voc	Dummy variable som er 1 for personer som har en erhvervsfaglig uddannelse	Baseret på variabelen HFAUDD Højest fuldførte uddannelse og H1>20 men H1<40
hiter	Dummy variable som er 1 for personer som har en videregående uddannelse	Baseret på variabelen HFAUDD Højest fuldførte uddannelse og H1>=40
Socioøkonomisk status		
qsplndk	Skattepligtig indkomst efter fradrag	Baseret på variabelen QSPLNDK
selfwe	Dummy variable som er 1 hvis selvstændig med ansatte	Baseret på variabelen SOCIO og SOCIO02(=111- 113)
selfwoe	Dummy variable som er 1 hvis selvstændig uden ansatte og medarbejd ægtefælle	Baseret på variabelen SOCIO(11, 12, 114) og SOCIO02(= 114 & 120)
Topl	Topleder i virksomheder, organisationer og den offentlige sektor	Baseret på variabelen SOCIO og SOCIO02(=131)
emplhn	Lønmodtager i arbejde der forudsætter færdigheder på højeste niveau	Baseret på variabelen SOCIO og SOCIO02(=132)
emplmn	Lønmodtager i arbejde der forudsætter færdigheder på mellemniveau	Baseret på variabelen SOCIO og SOCIO02(=133)
empll	Lønmodtager i arbejde der forudsætter færdigheder på grundniveau	Baseret på variabelen SOCIO og SOCIO02(=134)
oempl	Lønmodtager uden stillingsoplysninger	Baseret på variabelen SOCIO (=13& 135)og SOCIO02(=135 & 139)
No_work	Alle som er arbejdsløse, dagpenge eller kontanthjælpsmodtager	Baseret på variabelen SOCIO og SOCIO02(=210, 220, 330)
In_edu	Elever over 15 år	Baseret på variabelen SOCIO(=31 og SOCIO02(=310)
early_ret	Føretidspensionist	Baseret på SOCIO02(=321)
afterl	Efterlønmottager	Baseret på SOCIO og SICIO02(=323)
pens	Folkepensionist	Baseret på SOCIO02=322
married	Dummy variable som er 1 for alle som er gift og 0 for alle andre	Baseret på variabelen CIVIST
immig	Dummy variable som er 1 for alle indvandrere og efterkommer	Baseret på variabelen IE_TYPE (=2, 3)
Region		

MSA (metropolitan statistical area)	Dummy variable som er 1 for personer som bor i KBH, ÅRH eller ODN kommune	Baseret på variabelen KOM
region	Kategorisk variable som er 1 for Hovedstaden 2 for Sjælland 3 for Syddanmark 4 for Midtjylland 5 for Nordjylland	Baseret på variabelen KOM
<hr/>		
Medicinske informationer		
phi	Dummy variable som er 1 for personer som er medlem af Forsikring og Pension i 2009	Baseret på oplysninger fra forsikring og pension
mdiag	Dummy variabel som er 1 for personer som havde en M-diagnose i den pårørende år	Baseret på variabelen ADIAG1 fra LPR
latc	Dummy variabel som er 1 hvis personen har indløst en recept i ATC hovedgruppe L	Baseret på ATC i LMDB
matc	Dummy variabel som er 1 hvis personen har indløst en recept i ATC hovedgruppe M	Baseret på ATC i LMDB
natc	Dummy variabel som er 1 hvis personen har indløst en recept i ATC hovedgruppe N	Baseret på ATC i LMDB
<hr/>		
charlson	Charlson Komorbiditetsindex	Baseret på variabelen ADIAG1 fra LPR
<hr/>		
bruhon_kiro	Årligt kiropraktor brutto honorar betalt af sygesikring per patient	Summen af variabelen BRUHON per patient per år
Antal patienter	Antal kiropraktor patienter	Baseret på antal observationer i SYSI/SSSY med spec2=64 eller 53
popa	Dummy variabel som er 1 hvis personen havde en kiropraktor besøg i den pårørende år	Cpr nummer i population a
control	Dummy variabel som er 1 hvis cpr har	Kontrol gruppe (merge popa & control==2)
sydelser	Antal ydelser per patient og år	Baseret på summen af YDLANT per år
Gpris_kiro	Gennemsnitligt bruttohonorar per ydelser	Baseret på BRUHON/YDLANT
<hr/>		

1. Søgaard, R., M. Bech, and J. Olsen, *Effekten af private sundhedsforsikringer på forbruget af offentligt finansierede sygehusydelse: CAST rapport, 2011*, CAST-Center for Anvendt Sundhedstjenesteforskning og Teknologivurdering, SDU.
2. Charlson, M.E., et al., *A new method of classifying prognostic comorbidity in longitudinal studies: development and validation*. J Chronic Dis, 1987. **40**(5): p. 373-83.